

Forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for kreftsykepleierutdanning

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31.01.2020 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-2 annet ledd.

Kapittel 1 Virkeområde og formål

§ 1 Virkeområde og formål

Forskriften gjelder for universiteter og høyskoler som gir kreftsykepleierutdanning, og som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1.

Forskriften gjelder for kreftsykepleierutdanning på 60 og 120 studiepoeng.

Forskriften skal sikre et nasjonalt likeverdig faglig nivå, slik at kandidatene som uteksamineres har en felles sluttkompetanse, uavhengig av utdanningsinstitusjon.

§ 2 Formål med utdanningen

Kreftsykepleierutdanningen bygger på bachelorutdanning i sykepleie eller tilsvarende og norsk autorisasjon som sykepleier. Fullført kreftsykepleierutdanning på 120 studiepoeng gir mastergrad i kreftsykepleie og kvalifiserer for arbeid som kreftsykepleier. Kandidater som avslutter utdanningen etter 60 studiepoeng, har fullført videreutdanning i kreftsykepleie og kvalifiserer også til arbeid som kreftsykepleier.

Utdanningen i kreftsykepleie skal gi avansert kompetanse i sykepleie til pasienter med kreftsykdom. Målgruppen er pasienter med kreft og deres pårørende under hele pasientforløpet. Kandidaten skal etter endt utdanning kunne utøve yrket innenfor spesialist- og kommunehelsetjenesten. I tillegg kan offentlige og private institusjoner samt organisasjoner som arbeider med kreft være aktuelle arbeidsplasser. Utdanningen skal sette kandidaten i stand til å gi helhetlig sykepleie til pasienter i alle aldre.

Utdanningen skal kvalifisere kandidaten til å foreta kliniske vurderinger, beslutninger og iverksette handlinger som fremmer helse, håp og god livskvalitet gjennom hele pasientforløpet uavhengig av behandlingsmål. Med utgangspunkt i pasientens ressurser og opplevelse av sykdom og behandling skal kandidaten kunne ivareta pasientens autonomi og integritet. Kandidaten skal kunne bidra til å støtte pasient og pårørende i livets slutfase samt tilrettelegge for en verdig død.

Utdanningen skal gjøre kandidaten i stand til å formidle tilpasset kunnskap til pasienter og pårørende samt undervise og veilede kolleger og annet relevant helsepersonell. Reaksjoner og åndelige/eksistensielle behov ved kreftsykdom står sentralt i utdanningen. Kandidaten skal kunne delta i samhandling og koordinering på tvers av faggrupper og tjenestenivå i oppfølging av kreftpasienter og deres pårørende.

Utdanningen skal være basert på forskning-, erfaring- og brukerkunnskap. Videre skal utdanningen sikre at kandidaten kan utøve etisk og faglig forsvarlig sykepleie. Kandidaten skal være i stand til å delta i kunnskapsutvikling, tjenesteforbedring og endringsarbeid.

Mastertillegget skal gi kandidaten kompetanse i ett eller flere spesialiserte emner relevant for kreftsykepleie samt fordypning i kunnskapsbasert fagutvikling og forskning. Utdanningen skal være praksisnær, profesjonsrettet og kunnskapsbasert. Den skal møte samfunnets krav om likeverdige tjenester for alle grupper i samfunnet.

§ 3 Kompetanseområder

Kreftsykepleierutdanningen skal gi læringsutbytte i tråd med kravene i kapittel 2 til 6 for utdanning på 120 studiepoeng og kapittel 2 til 5 for utdanning på 60 studiepoeng, under følgende kompetanseområder:

- Klinisk vurderings-, beslutnings- og handlingskompetanse i kreftsykepleie
- Kommunikasjon, undervisning og veiledning

- Tjenestekoordinerings, samhandling og faglig ledelse
- Kunnskapsbasert fagutvikling, forskning, formidling og tjenesteforbedring
- Fordypning i kunnskapsbasert fagutvikling og forskning

Kapittel 2 Læringsutbytte for kompetanseområdet klinisk vurderings-, beslutnings- og handlingskompetanse i kreftsykepleie

§ 4 Klinisk vurderings-, beslutnings- og handlingskompetanse i kreftsykepleie - Kunnskap

Kandidaten

- har avansert kunnskap om utvikling av kreftsykdom, patofysiologi, diagnostikk og behandlingsprinsipper i tråd med kunnskapsutviklingen
- har avansert kunnskap om bivirkninger og seneffekter relatert til kreftsykdom og behandling og hvordan man kan forebygge og lindre symptomer
- har avansert kunnskap om sentrale behandlingsprinsipper i palliasjon, herunder symptomhåndtering, sykepleie og omsorg gjennom sykdomsforløpet og i livets siste fase
- har inngående kunnskap om etiske problemstillinger og hvordan aktuell livssituasjon, livsstil og sosioøkonomiske forhold påvirker helse, kreftsykdom, behandling og utøvelse av kreftsykepleie

§ 5 Klinisk vurderings-, beslutnings- og handlingskompetanse i kreftsykepleie - Ferdigheter

Kandidaten

- kan tidlig analysere og systematisk vurdere komplekse pasientsituasjoner til pasienter med kreft, herunder akutte og kritiske situasjoner
- kan bruke relevant kunnskap til selvstendig å planlegge, gjennomføre og evaluere sykepleie til pasienter med kreft

§ 6 Klinisk vurderings-, beslutnings- og handlingskompetanse i kreftsykepleie - Generell kompetanse

Kandidaten

- kan analysere eget kunnskapsbehov og anvende kunnskaper og ferdigheter for å utføre kreftsykepleie til pasienter i tråd med de medisinske, demografiske, sosiale, miljømessige og teknologiske endringer

Kapittel 3: Læringsutbytte for kompetanseområdet kommunikasjon, undervisning og veiledning

§ 7 Kommunikasjon, undervisning og veiledning - Kunnskap

Kandidaten

- har avansert kunnskap om pasienter med kreft og pårørendes reaksjoner og behov i pasientforløpet på tvers av alder, kjønn, sosioøkonomisk, språklig og kulturell bakgrunn
- har avansert kunnskap om åndelige/eksistensielle behov og reaksjoner ved krise, tap og sorg hos pasienter og pårørende
- har avansert kunnskap om sentrale fenomen som håp og livskvalitet i kreftsykepleie

- d. har inngående kunnskap om ulike kommunikasjons- og veiledningsmodeller samt helsepedagogikk som grunnlag for inkludering, medbestemmelse og samvalg hos pasienter og pårørende

§ 8 Kommunikasjon, undervisning og veiledning - Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan analysere, selvstendig vurdere og kartlegge ressurser og helsekompetanse til pasienter og pårørende, og gjennomføre relevante tiltak
- b. kan bruke relevant kunnskap til å kommunisere, undervise og veilede pasienter og pårørende
- c. kan bruke relevante metoder til å kartlegge og ivareta barn som pårørende til pasienter med kreft og gjennomføre relevante tiltak

§ 9 Kommunikasjon, undervisning og veiledning - Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan formidle trygghet og tillit samt overveie etiske dilemma i relasjoner med pasienter og deres pårørende
- b. kan vurdere og anvende relevante metoder innen kommunikasjon, undervisning og veiledning for å bidra til å fremme håp, livskvalitet og mestring hos pasienter og pårørende gjennom pasientforløpet uavhengig av behandlingsmål

Kapittel 4 Læringsutbytte for kompetanseområdet tjenestekoordinerings, samhandling og faglig ledelse

§ 10 Tjenestekoordinerings, samhandling og faglig ledelse - Kunnskap

Kandidaten

- a. har inngående kunnskap om kunnskapsbasert og kvalitetssikret samhandling på tvers av tjenestenivå samt kunnskap om helse- og omsorgstjenestens organisering, rammer og relevant lovverk
- b. har inngående kunnskap om e-helse, informasjons- og velferdsteknologi for å ivareta kontinuitet i pasientforløpet
- c. har inngående kunnskap om hva som kjennetegner gode pasientforløp og hvordan sikre kritiske overganger

§ 11 Tjenestekoordinerings, samhandling og faglig ledelse - Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan analysere, planlegge, organisere, tilrettelegge for prehabilitering og tidlig rehabilitering i et pasientforløp
- b. kan planlegge og organisere palliativ behandling, pleie og omsorg gjennom pasientforløpet og i livets slutfase
- c. kan selvstendig koordinere kreftsykepleie for pasienten, og mobilisere pårørende, pasientens sosiale nettverk samt frivillige tjenester
- d. kan benytte anerkjente pedagogiske prinsipper til å veilede og undervise personell i faglige og etiske utfordringer

§ 12 Tjenestekoordinerings, samhandling og faglig ledelse - Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan anvende sine kunnskaper til å selvstendig koordinere tjenester, lede nettverksgrupper og tverrfaglige team på tvers av tjenestenivå for å ivareta pasientsikkerhet og kontinuitet

Kapittel 5 Læringsutbytte for kompetanseområdet kunnskapsbasert fagutvikling, forskning, formidling og tjenesteforbedring

§ 13 Kunnskapsbasert fagutvikling, forskning, formidling og tjenesteforbedring - Kunnskap

Kandidaten

- a. har avansert kunnskap om metoder for systematisk litteratursøk som er relevant for kreftsykepleie.
- b. har avansert kunnskap om sentrale vitenskapelige perspektiver og forskningsmetode for å utøve og videreutvikle kreftsykepleiefaget
- c. har inngående kunnskap om systematisk arbeid med kvalitetsforbedring og endringsprosesser
- d. kan analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i kreftsykepleiens historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet

§ 14 Kunnskapsbasert fagutvikling, forskning, formidling og tjenesteforbedring - Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan analysere kliniske, faglige og etiske problemstillinger med implikasjon for kreftsykepleiepraksis og anvende kunnskap i fagutvikling og endringsarbeid
- b. kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnement
- c. kan bruke relevante metoder i utviklings- og forbedringsarbeid med utgangspunkt i relevant fag- og forskningskunnskap, brukerkunnskap og erfaringskunnskap
- d. kan gjennomføre et selvstendig forskningsdesign og benytte relevante forskningsmetoder basert på en konkret problemstilling

§ 15 Kunnskapsbasert fagutvikling, forskning, formidling og tjenesteforbedring - Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan formidle eget fag og oppdatert forskning i møte med pasient og pårørende, samarbeidspartnere og befolkningen generelt
- b. kan bidra i implementering av kunnskapsbasert praksis og bidra til kvalitet i klinisk arbeid

Kapittel 6 Læringsutbytte for kompetanseområdet fordypning i kreftsykepleie kunnskapsbasert fagutvikling og forskning

§ 16 Fordypning i kunnskapsbasert fagutvikling og forskning - Kunnskap

Kandidaten

- a. har inngående kunnskap om kvalitativ og kvantitativ forskning, forskningsetikk og brukermedvirkning
- b. har inngående kunnskap om en aktuell analysemetode av forskningsdata og akademisk skriving
- c. har spesialisert kunnskap om ett eller flere emner innen kreftsykepleiers område

§ 17 Fordypning i kunnskapsbasert fagutvikling og forskning - Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan analysere og forholde seg kritisk til ulike kunnskapskilder i fagutvikling og endringsarbeid
- b. kan bruke kvalitativ eller kvantitativ metode for å innhente ny kunnskap innen kreftsykepleiers område
- c. kan analysere relevante teorier, metoder og fortolkninger, og gjennomføre et avgrenset vitenskapelig arbeid i tråd med forskningsetiske retningslinjer under veiledning

§ 18 Fordypning i kunnskapsbasert fagutvikling og forskning - Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan innhente og anvende kunnskap for å utvikle egen kompetanse og bidra til bedre pasientsikkerhet og kvalitet i klinisk arbeid
- b. kan gjennomføre og lede utviklings- og forbedringsarbeid med utgangspunkt i relevant fag- og forskningskunnskap, brukerkunnskap og erfaringskunnskap
- c. kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter

Kapittel 7 Studiets oppbygning og praksisstudier

§ 19 Studiets oppbygning

Utdanningen i kreftsykepleie skal være helhetlig, der det faglige innholdet, de pedagogiske virkemidlene og praksisstudiene henger slik sammen at læringsutbyttene oppnås.

Utdanningen har et omfang på 120 studiepoeng, med avstigningsmulighet etter 60 studiepoeng. De første 60 studiepoengene gir kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i kreftsykepleiens kjernefunksjoner. De siste 60 studiepoengene gir kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i ett eller flere fordypningsområder innen kreftsykepleierens funksjoner samt skriving av masteroppgave.

Utdanningsinstitusjonen skal så langt det er mulig, alene eller i samarbeid med andre, tilby valgfri emner.

Det skal tilrettelegges for at kandidater kan avslutte utdanningen etter 60 studiepoeng.

§ 20 Praksisstudier

Ved utvelging av praksistilbydere skal utdanningsinstitusjonen forsikre seg om at det tilbys relevante læresituasjoner, kunnskapsbaserte tjenester og kompetente veiledere. Praksisstudiene skal utformes slik at de sikrer at læringsutbyttene oppnås.

Utdanningsinstitusjonen har ansvar for å følge opp studentene hos praksistilbyder, skal være oppdatert i praksistilbyders problemstillinger og bistå i pedagogiske spørsmål inkludert planlegging av læringsaktiviteter, veiledningsmetodikk og evaluering.

Praksisstudier skal utgjøre minimum 12 uker veiledet praksis i løpet av studiets første 60 studiepoeng. I de påfølgende 60 studiepoengene kan praksisstudier være aktuelt. I tillegg kommer eventuell simulering og ferdighetstrening. Praksisarenaer skal være både innenfor spesialist- og kommunehelsetjenesten. Offentlige og private institusjoner samt organisasjoner som arbeider med kreft kan være praksisarenaer.

Praksistilbyderen har ansvar for den daglige veiledningen og oppfølgingen av studentene, og skal sørge for at praksisveileder normalt er av samme profesjon og har samme utdanningsnivå som den som blir veiledet. Praksisveileder skal ha relevant faglig kunnskap om rollen og funksjonen til kreftsykepleiere, og bør som hovedregel ha formell

veiledningskompetanse. Veiledning kan ivaretas av veilederteam bestående av fagpersoner fra utdanningsinstitusjonen og praksisfeltet.

Utdanningsinstitusjonene skal tilby utdanning i veiledning, og partene skal samarbeide om plan for gjennomføring av praksisstudiene. Utdanningsinstitusjonene skal inngå samarbeidsavtale med praksistilbyderen. Avtalene skal regulere ansvar, roller, kapasitet på praksisplasser, kompetanse og samarbeidsarenaer på alle relevante nivå, og kan også regulere forsknings- og utviklingssamarbeid samt tjenesteforbedring.

Kapittel 8 Ikrafttredelse og overgangsordninger

§ 21. Ikrafttredelse og overgangsordninger

Forskriften trer i kraft 1. juli 2021. Institusjoner som tilbyr kreftsykepleierutdanning kan selv velge om de vil følge denne forskriften fra høsten 2022. Fra 2023 skal alle institusjoner som tilbyr kreftsykepleierutdanning følge forskriften.

Studenter som følger tidligere rammeplan, har rett til å avlegge eksamen etter denne inntil 1. juli 2025. Fra dette tidspunktet oppheves forskrift 1. januar 2005 nr.1387 til rammeplan for videreutdanning i kreftsykepleie.

Universiteter og høyskoler som tilbyr utdanningen, kan likevel tilby eksamen etter nevnte rammeplan inntil 31.12.2027.